

Behandlingen av riksdagens skrivelser till regeringen

Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet har berett övriga utskott tillfälle att yttra sig över regeringens skrivelse 2008/09:75 med redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till regeringen. I skrivelsen lämnas en redovisning av de beslut som regeringen fattat med anledning av de riksdagsbeslut som meddelats i riksdagens skrivelser till regeringen. Redogörelsen omfattar huvudsakligen regeringsbeslut under 2008 med anledning av riksdagsskrivelser till regeringen under detta år. Redovisningen omfattar vidare de riksdagsskrivelser från tidigare riksmöten som inte under föregående år har redovisats som slutbehandlade. Förutom regeringens åtgärder med anledning av riksdagsbeslut som är en följd av framlagda propositioner och skrivelser lämnas i skrivelsen en redovisning av regeringens åtgärder med anledning av riksdagens tillkännagivanden till regeringen. Dessa tillkännagivanden markeras i redovisningen med en asterisk (*).

Vidare lämnar regeringen i skrivelsen vissa uppgifter om antalet gällande författningar samt om arbetet med regelförbättring och språkvård.

Inga motioner har väckts med anledning av skrivelsen.

Utskottets överväganden

Regeringens redogörelse

Inledning

Inom näringsutskottets beredningsområde finns totalt 29 skrivelser upptagna, varav 15 anges som slutbehandlade och 14 som inte slutbehandlade. Efter en genomgång av regeringens redovisning av åtgärder som vidtagits med anledning av dessa skrivelser finns det skäl för utskottet att uppmärksamma två av skrivelserna. I det följande lämnas först information om de två aktuella ärendena.

Sveriges handlingsprogram för tillväxt och sysselsättning – uppföljningsrapport 2007

Bakgrund

I samband med att utskottet hösten 2007 behandlade regeringens årliga uppföljningsrapport om den s.k. Lissabonstrategin (skr. 2007/08:23, bet. 2007/08:NU5) tillstyrkte utskottet delvis tre yrkanden i en motion om att frågor om social ekonomi och jämställdhet samt bekämpande av svartarbete och skattefusk borde ges större utrymme i det kommande svenska handlingsprogrammet för perioden 2008–2010. På utskottets förslag ställde sig riksdagen i januari 2008 bakom detta genom ett tillkännagivande till regeringen (bet. 2007/08:NU5 mom. 2, rskr. 2007/08:127).

Regeringen redovisade därefter Sveriges handlingsprogram för tillväxt och sysselsättning för 2008–2010 i en skrivelse till riksdagen i oktober 2008 (skr. 2008/09:34). I den skrivelsen erinrades om riksdagens behandling i januari 2008 av uppföljningsrapporten, dock utan att riksdagens tillkännagivande noterades.

Vid utskottets behandling av skrivelsen anförde utskottet med anledning av motionsyrkanden liknande dem som behandlades hösten 2007 att regeringen hade beaktat tillkännagivandet från riksdagen genom att i skrivelsen redovisa insatser för de tre aktuella frågorna. I en reservation (mp) riktades kritik mot att de frågeställningar som berördes i tillkännagivandet behandlades flyktigt i regeringens skrivelse.

Redovisning i skrivelsen

I skrivelsen finns inte riksdagens nu aktuella tillkännagivande genom riksdagens skrivelse 2007/08:127 noterat, vare sig med en kommentar eller med en asterisk. Det sägs enbart att regeringen den 22 januari 2009 beslutade att lägga riksdagens skrivelse till handlingarna.

Kommentar från Statsrådsberedningen

Regeringens årliga skrivelse om Lissabonstrategin handläggs av EU-kansliet inom Statsrådsberedningen. Tjänstemän på EU-kansliet har lämnat information om hanteringen av tillkännagivandet. Av denna information framgår att regeringen vid sitt beslut om att lägga riksdagens skrivelse 2007/08:127 till handlingarna hänvisade till att riksdagens tillkännagivande hade beaktats vid utformningen av den senaste skrivelsen om Lissabonstrategin (skr. 2008/09:34). Av misstag har dock tillkännagivandet inte kommit med i skrivelsen med redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser.

Konkurrens på lika villkor mellan offentlig och privat sektor

Bakgrund

Vid riksdagens behandling våren 2005 av motioner om konkurrens på lika villkor mellan offentlig och privat sektor gjorde riksdagen på förslag av utskottet (bet. 2004/05:NU16 mom. 2, rskr. 2004/05:297) ett tillkännagivande om att regeringen borde återkomma till riksdagen med förslag till åtgärder för att komma till rätta med problemen på området. I ett sådant arbete borde ett domstolsförfarande övervägas. Regeringen borde enligt utskottet återkomma i frågan så att riksdagen under riksmötet 2005/06 kunde behandla regeringens förslag. Regeringen borde vidare redovisa sina förslag med anledning av förslag på området från Konkurrensverket. Dessa förslag avsåg bl.a. åtgärder för att tillförsäkra att gällande lagar och riktlinjer följs, införandet av en nationellt utformad reglering av subventioner samt hur en offentlig aktör ska få använda information och kompetens upparbetad i myndighetsrollen. Detta sistnämnda arbete borde regeringen redovisa till riksdagen under riksmötet 2005/06.

När utskottet våren 2006 behandlade liknande motioner hade utskottet noterat – genom information i 2006 års ekonomiska vårproposition (prop. 2005/06:100 s. 22) – att regeringen inom kort avsåg att tillsätta en utredning som skulle behandla hela frågan i ett sammanhang. Utskottet hade vidare från Näringsdepartementet inhämtat uppgift om att denna utredning skulle redovisa sitt uppdrag senast i maj 2007. I en reservation (m, fp, kd, c) kritiserades regeringens hantering av riksdagens tillkännagivande och efterfrågades omedelbara åtgärder.

Regeringen redovisade i budgetpropositionen för 2007 (prop. 2006/07:1 utg.omr. 24 s. 44) sin avsikt att, som ett led i arbetet med att komma till rätta med problemen, tillsätta en särskild utredare för att se över vissa frågor inom området konkurrens på lika villkor mellan offentlig och privat sektor.

I budgetpropositionen för 2008 (prop. 2007/08:1 utg.omr. 24 s. 24) meddelades att regeringen avsåg att dels remittera en promemoria om konfliktlösning vid offentlig säljverksamhet på marknaden, dels tillsätta en utredning för att se över vissa andra frågor inom området.

I budgetpropositionen för 2009 (prop. 2008/09:1 utg.omr. 24 s. 41) informerades om att den nämnda promemorian då var föremål för remissbehandling och att regeringen avsåg att tillsätta den aktuella utredningen.

I den senaste propositionsförteckningen (från januari 2009) aviserades att en proposition om konfliktlösning vid offentlig säljverksamhet på marknaden skulle lämnas i mars 2009.

Redovisning i skrivelsen

I skrivelsen erinras enbart om vad som sades i budgetpropositionen för 2007 om att regeringen avsåg att tillsätta en särskild utredare för att se över de aktuella frågorna och att ärendet bereds vidare. I föregående års motsvarande skrivelse (skr. 2007/08:75) nämndes även att regeringen avsåg att under 2008 lämna en proposition till riksdagen om konfliktlösning vid offentlig säljverksamhet på marknaden.

Kommentar från Näringsdepartementet

Enligt tjänstemän på Näringsdepartementet pågår arbetet med en lagrådsremiss angående konfliktlösningsfrågan. Något besked om när den planerade utredningen ska tillsättas finns inte.

Utskottets ställningstagande

Näringsutskottets granskning av regeringens redogörelse för skrivelser inom utskottets beredningsområde ger anledning till kommentarer från utskottets sida i fråga om två av skrivelserna.

I det första fallet – som gäller regeringens årliga skrivelse om Lissabonstrategin – kan utskottet konstatera att riksdagens tillkännagivande i januari 2008 inte finns medtaget i regeringens redogörelse och att det därmed inte heller finns någon redogörelse för regeringens åtgärder med anledning av tillkännagivandet. Av information från Statsrådsberedningen framgår dock att regeringen var medveten om tillkännagivandet när den i januari 2009 beslutade att lägga riksdagens skrivelse till handlingarna.

Den utelämnade informationen i redogörelsen om tillkännagivandet kan självfallet vara ett förbiseende. Då emellertid regeringen i den senaste skrivelsen om Lissabonstrategin i sitt referat av riksdagens behandling av den förra skrivelsen om denna strategi inte inkluderade riksdagens tillkännagivande torde den utelämnade informationen inte helt kunna förklaras med den mänskliga faktorn. Näringsutskottet förordar därför att konstitutionsutskottet på lämpligt sätt tydliggör för Statsrådsberedningen vikten av att riksdagens tillkännagivanden inte göms undan i regeringens korrespondens med riksdagen.

Det andra fallet gäller riksdagens tillkännagivande våren 2005 om konkurrens på lika villkor mellan offentlig och privat sektor. I flera olika propositioner sedan dess har regeringen – både den tidigare och den nuva-

rande – aviserat att en utredning ska tillsättas för att se över de berörda konkurrensfrågorna. Under senare år har det vidare informerats om pågående arbete med en promemoria om konfliktlösning vid offentlig säljverksamhet på marknaden, och i den senaste propositionsförteckningen aviserades att en proposition om den sistnämnda frågan skulle komma att lämnas i mars 2009. Enligt uppgift från Näringsdepartementet har utredningen ännu inte tillsatts. Däremot pågår arbetet med en lagrådsremiss angående konfliktlösningsfrågan. Någon information om det sistnämnda arbetet lämnas inte i regeringens redogörelse, trots att regeringen i sin propositionsförteckning hade aviserat en proposition under våren 2009.

Enligt näringsutskottets mening är det angeläget att regeringen – oavsett partifärg – strävar efter att efterkomma riksdagens tillkännagivanden så snabbt som möjligt. Det aktuella tillkännagivandet gjordes för cirka fyra år sedan, och fortfarande har den efterfrågade utredningen i frågan inte tillsatts. Som utskottet ser det borde det ha varit naturligt för regeringen att återkoppla till riksdagen i lämpligt sammanhang med en redogörelse för orsakerna till den långa tidsutdräkten att efterkomma tillkännagivandet – eller med en redovisning av att de begärda åtgärderna inte kommer att vidtas. Vidare kunde den lämnade redovisningen i skrivelsen ha varit fylligare.

Stockholm den 23 april 2009

På näringsutskottets vägnar

Karin Pilsäter

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Karin Pilsäter (fp), Tomas Eneroth (s), Björn Hamilton (m), Hans Rothenberg (m), Carina Adolfsson Elgestam (s), Jan Andersson (c), Alf Eriksson (s), Krister Örnfjäder (s), Marie Weibull Kornias (m), Mikael Oscarsson (kd), Staffan Anger (m), Kent Persson (v), Börje Vestlund (s), Liselott Hagberg (fp), Per Bolund (mp), Cecilie Tenfjord-Toftby (m) och Eva-Lena Jansson (s).